

vlastníkově majetku nebo kdyby mu bylo jinak užívání jeho pozemku znemožněno nebo značně stíženo; nebo když potřebuje požadovaného pozemku k účelům tamže uvedeným; vždy za dalšího předpokladu, že nabídne pachtýři rovnocenný pozemek náhradní. Není-li s to, tak učiniti, přikáže se požadovaný pozemek pachtýři, i kdyby vlastník trpěl újmu, naznačenou v §u 5 pož. zák. Také z toho vyplývá, že v případech, upravených zákonem ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., jest silnějším právem požadovací nárok pachtýře, nikoli vlastnické právo dosavadního majitele, jak stěžovatel se domnívá. Poněvadž pak ustanovení §u 5 jest rázu výjimečného, dlužno je v pochybnostech vykládati ve prospěch pachtýře. Zda v případě, o který jde, nabízený náhradní pozemek jest rovnocenný, zda tedy byla splněna první a hlavní podmínka §u 5, nebylo zjištěno. Než i kdyby tomu tak bylo, nebyl by stěžovatel v právu, neboť požadovatelé zřídili na požadovaných pozemcích v prospěch pozemkového majetku vlastníkovu služebnost, podrobně uvedenou v usnesení prvního soudu, a jest zjištěno, že po zřízení této služebnosti n e b u d e vlastníkově užívání jeho pozemku ani znemožněno, ani značně stíženo.

Čís. 4437.

Sdružení majitelů lesů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku může být zastupováno též jedním nebo několika spolučleny.

Rekurs musí udávati důvody, z nichž usnesení napadá, nevyhledává se však, by byly poznačeny svým technickým jménem, nýbrž stačí, jsou-li zřejmy z vývodů rekursu.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, R I 987/24.)

Návrhu eráru, by proti »Sdružení majitelů lesů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku«, zastoupenému dvěma jeho členy, ku zajištění pohledávek eráru bylo povoleno prozatímní opatření dle §u 379 ex. ř. obstkou pohledávek, jež prý má odpůrce uloženy u zemské banky v Praze, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh odmítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Česká finanční prokuratura v Praze jménem eráru navrhla proti odpůrci označenému: »Sdružení majitelů lesů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zastoupenému Dr. Ervínem N-em, a Drem. Z-em« k zajištění své tvrzené pohledávky 22,688.356 Kč 22 h prozatímní opatření podle §u 379 čís. 3 ex. ř. obstkou pohledávek, které odpůrce navrhovatelky prý má na své jméno uloženy u Zemské banky v Praze. Pro rozhodnutí o navrženém prozatímním opatření netřeba řešiti otázku, jaké právní povahy ono »Sdružení« jest a v době podání návrhu bylo, zejména zda šlo o takový útvar společenstevní, při kterém právo uznává nejen zvláštní jmění společenské, nýbrž i jednotnou reprezentaci všech členů na venek pod společnou firmou, jako jest tomu u obchodních společností a společenstev; či zda o spolčení účelové podle §§ů 1175 a dalších obč.

zák., které jako takové nemá způsobilosti státi na soudě (rozh. čís. 1917 sb. n. s.). Netřeba tuto otázku řešiti, protože ani v tom ani v onom případě není pochybnosti o tom, kdo jest odpůrcem ohrožené strany a jaké jmění má býti obstavkou zasaženo. V prvním případě šlo by o firmu, která jako taková má podle tvrzení navrhovatelky na své jméno pohledávky u Zemské banky v Praze; ve druhém případě náležely by zmíněné pohledávky jako společné jmění podle §§ 1183 a 1192 obč. zák. všem společníkům ve »Sdružení« spolčeným. Ani v tomto druhém případě nevádí shora uvedené označení odpůrce navrhovatelky věcnému vyřízení návrhu, když jsou uvedeny fyzické osoby, které společníky zastupují. Také společnost podle obč. zák., jako spolčení fyzických osob k určitému účelu může na veřejnost vystupovati jako společností podnik, je-li označena dle pravdy buď jmény všech společníků, neb aspoň jmény oněch společníků, kteří toliko souhrnně označené společníky zastupují (§ 1190, § 1201 obč. zák.). Vždyť ani společníci účelového spolčení nemusí předsebráti právní jednání všichni osobně — což by při velikém jich počtu nebylo vždy ani možno — nýbrž mohou svěřiti provozování dotyčných záležitostí jednomu nebo několika spolučlenům, kteří pak za ně jednají jako zmocněnci. Takoví dva zástupci uvedeni jsou také v návrhu ohrožené strany a jejich zástupčí oprávnění nebylo nikým bráno v pochybnost, naopak z plné moci právního zástupce »Sdružení majitelů lesů« uložené ve spisech rozepře jde na jevo, že ji právě tyto dva zástupci za »Sdružení« podepsali a tím umožnili, že domnělé neexistující právní podmět mohl prostřednictvím svého právního zástupce podati rekurs do usnesení prvního soudu. Poněvadž tedy neobstojí důvod, ze kterého rekursní soud vyhověl rekursu odpůrců a odmítl návrh, dlužno nejvyššímu soud zabývati se dalšími námitkami rekursu, jež se týkají věcných podmínek povoleného prozatimního opatření a jež rekursní soud v důsledku onoho svého názvu pominul. Odpůrci navrhovatele praví sice v rekursu, že nebyly osvědčeny ani nárok, ani jeho ohrožení, ale napadají to jedině a výlučně z toho důvodu, že dv. dekretů ze dne 18. září 1786 čís. 587 písm. c) a ze dne 24. října 1806 čís. 789 sb. z. s. na tento případ užití nelze. Ale ta otázka je docela bezpředmětná, protože prvý soudce, jehož usnesení je předmětem rekursu, o tyto dv. dekrety povolení své nikterak neopírá a vůbec jich ani necituje, nýbrž naopak povolení to zakládá výlučně a jedině na výnos ministerstva zemědělství ze dne 5. září 1924, jehož obsahem spatřuje osvědčeny jak nárok, tak ohrožení jeho, jímž však právě naopak zase rekurs odpůrců nijak ani v nejmenším se neobírá, naprosto jej pomíjí a celé odůvodnění soudcovo, jež jedině na něm spoléhá, naprosto nenapadeným a tudíž nedotčeným zůstává. O cit. dv. dekretěch mluvil pouze návrh žádající strany, ale předmětem rekursu není návrh, nýbrž usnesení soudce. (§ 514 c. ř. s.) Když tedy rekurs důvody napadeného usnesení, že a proč by nebyly správné, a osvědčení soudcem na základě cit. výnosu přijaté nenapadá, nemůže je ani soud rekurs vyřizující přezkumovati, proč zůstávše rekurssem nedotčeny zůstávají v platnosti. To se zakládá na §u 514 odstavec druhý a § 520 odstavec druhý c. ř. s., z nichž plyne, že rekurs musí udávati důvody, z nichž usnesení napadá, k čemuž ovšem zrovna se nevyhledává, by poznačeny byly svým technickým jménem, nýbrž stačí, je-li ten který z vývodů rekursu patrný,

bud' tedy musí uplatňována býti zmatečnost (§ 514, odstavec druhý) — což v tomto případě sice učiněno, avšak, jak shora ukázáno neprávem, nebo nesprávné právní posouzení (§ 520 odstavec druhý) a to dle výslovného předpisu tak, že musí zrovna tak jako při dovolání dle §u 506 poslední odstavec c. ř. s. u d á n y b ý t i d ů v o d y n e s p r á v n o s t i, což ale v tomto případě, jak shora ukázáno, rekurs naprosto opominul za b ý v a j e s e d ů v o d y n á v r h u a n e d ů v o d y u s n e s e n í, nebo konečně uplatňovati lze i vadnost neb neúplnost řízení. (§ 526 odstavec první, 527 odstavec druhý) nebo třeba ovšem i rozpor se spisy, o což obě však zde nejde.

Čís. 4438.

K osvědčení nebezpečí ve smyslu §u 379 ex. ř. se nevyžaduje obmyslného jednání dlužníkovy; stačí, že nebezpečí, ohrožující vydobytí pohledávky, vychází z takových jednání dlužníkových, která nejsou hospodářsky a právně nutna neb obvyklá a zmenšují jeho jmění nebo činí je věřiteli nepřístupným. K povolení prozatimního opatření nestačí však, že odpůrce jest zadlužen, zastavil platy aneb naň byl uvalen obchodní dozor anebo že má sídlo v cizině (Rakousku).

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, R I 994/24).

So u d p r v é s t o l i c e povolil prozatimní opatření ku zajištění peněžitě pohledávky, rekursní soud návrh zamítl. D ů v o d y: Rekurs jest odůvodněn. § 379 odstavec druhý ex. ř. uvádí příklady proti-právního jednání dlužníkovy, jimiž má býti dán výraz jasnému úmyslu zákona, že toliko ku zmaření nebo stížení vydobytí pohledávky směřující chování dlužníka samo má tvořiti důvod ku vydání prozatimního opatření. Pouhá okolnost, že dlužník jest zadlužen, platy zastavil aneb že naň k jeho žádosti uvalen byl obchodní dozor, nebo že má sídlo v cizině, o sobě ještě nestačí, nýbrž musí tu být i obmyslné jednání dlužníkovy, na rozdíl od ustanovení § 381 ex. ř., dle kterého stačí obava objektivního zmaření nebo stížení vydobytí pohledávky. Navrhovatelka ani netvrdila, že odpůrce své v tuzemsku se nalézající jmění realizuje a do ciziny převéstí usiluje (srovn. Neumannův komentář str. 1078), nýbrž uvádí toliko, že následkem uvalení obchodního dozoru jest nebezpečí, že odpůrce jmění své z Československé republiky odstraní přes hranice, aniž by osvědčení o tom nabízela, a domněnku svou blíže odůvodnila. Ve směru posléz uvedeném má výslovný předpis o vykonání rozsudku v cizině § 381 a 370 ex. ř. a cont. § 379 cit. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs není odůvodněn. Nejvyšší soud nesdílí ovšem právní názor rekursního soudu, že § 379 ex. ř. předpokládá obmyslné jednání dlužníkovy, a má za to, že dle zákona stačí, že nebezpečí, ohrožující vydobytí pohledávky, vychází z takových jednání dlužníkových, která nejsou hospodářsky a právně nutna neb obvyklá a zmenšují jeho jmění nebo činí je věřiteli nepřístupným. Než jinak přidává se Nejvyšší soud